

Інформаційний вісник Федерації органічного руху України

НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ

У випуску:

Новини органічного руху України 1

Міжнародні новини органічного руху 1

Новини з Європи 1

Новини з Азії 3

Новини з Америки 5

Новини з Африки 7

Новини з Австралії 8

Акцент

випуску

**ЖІНКИ ТА
ОРГАНІК**

5 серпня 2008 р. в м. Харкові відбувся Круглий стіл «Органічна продукція: перспективи виробництва та споживання в м. Харків». Вказаний захід було організовано Екологічною бізнес-асоціацією «Еко-стандарт» в співпраці з Федерацією органічного руху України, Регіональним центром сприяння бізнесу.

Учасники Круглого столу поділилися досвідом використання можливостей та переваг органічного госпо-

дарювання, приводилися позитивні приклади господарювання як у світі, так і в Україні, зокрема наголошувалося на значних перспективах органічного руху в Харківській обл., можливості використання полтавського досвіду створення кластеру виробників органічної продукції.

29 серпня 2008 р. Міністерством аграрної політики України був здійснений запит до Кабінету Міністрів України щодо продовження

строків доопрацювання нового проекту Закону України «Про органічне виробництво» до 1 листопада 2008 р. Це пов'язано з необхідністю опрацювання, прийняття до уваги зауважень всіх міністерств та відомств, а також нагальною потребою врахування нового Регламенту ЄС 834/2007, який вступає в дію з 1 січня 2009 р., з метою максимальної гармонізації українського законодавства до нового європейського.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ

Європа

Rock for Nature

22-24 серпня 2008 р. в (Німеччина) під патронажем IFOAM за ініціативою фірми Bäuerliche Erzeugergemeinschaft Schwäbisch Hall (під керівництвом пана Rudolf Bühler) в місті Schwäbisch Hall (Німеччина) пройшов фестиваль «Rock for Nature», який,

серед інших, зібрав таких відомих рок-виконавців як Scorpions, Joe Cocker, Wir sind Helden, Nena, Roger Hodgson та інших. Під час цієї знаменної події значна частина 70 тис. глядачів змогла почути виступи відомих борців проти небезпеки ГМО Вандани Шиви,

Джефрі Сміта, борця з «Монсанта» - Персі Шмайзера. З короткою промовою виступив Президент Федерації органічного руху України Є.В.Милованов. За результатами фестивалю та проведеної одночасно конференції було прийнято Хохенльохський Маніфест.

Історія процвітання компанії Weardale Organic Soup

Компанія Weardale Organic Soup (Велика Британія) розпочала свою діяльність у маленькій кухні невеликого котеджу в North Pennines, з безліччю кулінарних ідей зі свіжих місцевих інгредієнтів. Все це сталося майже 4 роки тому, а зараз ці домашні супчики, що не містять клітковини, приготовані за

традиційними рецептами, мають велику популярність у всьому регіоні. Для приготування різноманітних апетитних місцевих супів використовуються овочі, вирощені лише за 70 км від місця розташування компанії, Elm Cottage, з метою зменшення часу транспортування продуктів. Багато органіч-

но сертифікованих овочів імпортується, проте при виробництві Weardale Local Soups ця великобританська компанія має намір підтримати місцевих виробників, які вирощують якісні овочі без пестицидів. Все більше овочів постачає місцева органічна оптова компанія North Country Organics. Усі смакові якості супів, у т.ч.

супу з цвітної капусти та сиру, взяті з старих шотландських рецептів та приготувані з використанням солодкої гірчиці з ферми Chain Bridge Honey Farm Horncliffe, біля Berwick у Northumberland.

Весь ряд корисних, поживних супів зараз готуються на джерельній воді, розлитій у пляшки на місці видобування, значно підвищуючи корисність для здоров'я цих продуктів.

На кожній упаковці зображено живописну картинку Weardale, включаючи Eastgate, область, в якій раніш єдиним великим працедавцем був Цементний Комбінат Lafarge.

Минулого року Christine Peart, власниця Weardale Soup, та її син David із задоволенням познайомилися з Countess of Wessex під час їх візиту до музею Bowes. Countess зацікавило те, що їх бізнес – це надомне виробництво і те, що на упаковці зображено їх будинок для візуального наближення споживачів до виробництва.

Christine також приймала участь у популярному шоу

«Великобританське Селянське Шоу», організованому відомим шеф-кухарем James Martin. James скуштував гарбузовий та кокосовий суп, і висловив Christine подяку за його чудовий смак та запропонував розмістити її рецепт в його новому «Збірнику рецептів Великобританського Селянського Шоу». Зараз виробництво цих супів перевищило всі сподівання, весь спектр нових продуктів розвивається в ногу з споживчим попитом на продукти, придатні для людей із шлунковими захворюваннями. Компанія ліцензована об'єднанням Coeliac UK і пропонує вегетаріанський пиріг «Кіш» без вмісту клейковини, сирні та фруктові коржики та бісквіти, а також тістечка без вмісту клейковини та пшениці. До асортименту булочних виробів також додалися кекси без вмісту клейковини, подібних до яких немає серед широкого асортименту тістечок без вмісту клейковини, представлених у супермаркетах.

12 квітня 2008 р. було оголошено про впровадження

у виробництво яблучного та вишневого пирогів без вмісту клейковини на фестивалі Wear Valley Food.

Малий бізнес продовжує робити свою велику органічну справу, однак він не залишає байдужими і гігантів супової індустрії по інший бік Атлантики: 1 липня 2008 р. американська компанія Campbell Soup Co. викупила у фірми Country Gourmet Foods частину її бізнесу: Wolfgang Puck's organic soup і підписала відповідну ліцензійну угоду з Wolfgang Puck Worldwide Inc., що ще більше посилить проникнення Campbell на органічний ринок – найбільш швидко зростаючий сегмент харчової промисловості. Виконавчий директор Campbell пан Douglas R. Conant заявляє про наміри його компанії поширити свою роль в органічному сегменті ринку. Поєднуючи бренд та репутацію Wolfgang з дистрибуційними та маркетинговими можливостями Campbell, створюються вражаючі передумови для значного росту.

Грузія: органік не зупинити

Відомий уродженець Дніпропетровська Євген Вучетич в 1957 р. створив алегоричну статую «Перекуємо мечі на орала». І СРСР пишався тим, що саме цей твір було встановлено біля будівлі ООН в Нью-Йорку, символізуючи проголошене прагнення «сім'ї братніх народів» до миру. В серпні 2008 р., коли російські війська здійснили агресію проти Грузії, грузини демонструють втілення в життя ідеї згаданого твору мистецтва.

Партнер Федерації – Грузинська Асоціація органічних господарств «Елкани» повідомляє: «В зв'язку з Грузино-російським конф-

ліктом, ситуація в країні продовжує залишатися надзвичайно напруженою. Російські війська залишаються в тих селах і містах, які нічого спільного не мають з так званою «зоною конфлікту». Військові дії, крім великої кількості загиблих і поранених, людей, що залишилися без даху над головою, залишили після себе й тяжкі екологічні проблеми: пожежі в Боржомі-Харагаулєвському національному лісопарку і розлив нафти в морі на узбережжі Колхидського національного парку. В тих населених пунктах, де застосовувались заборонені касетні босприпаси і там,

де війська РФ провели безладне мінування, і зараз гинуть мирні жителі. Найбільшої шкоди було завдано регіонам Менгрелія (Західна Грузія) та центру – Шида Картлі, де були знищені житлові будинки, сільськогосподарські угіддя, худоба. Не дивлячись на бойові дії, фермери, а серед них і органічні, скрізь, крім згаданих регіонів, продовжують працювати в звичному режимі, що особливо важливо зараз, у зв'язку з гуманітарною катастрофою та економічною кризою, що викликана бойовими діями.

Асоціація «Елкани» з перших днів активно включає

лась в процес допомоги біженцям з Шіда Картлі, тим більше, що там проживали і органічні фермери – члени асоціації. Ця допомога виявлялась в забезпеченні біженців продуктами та предметами першої необхідності, до яких входять і органічні продукти (мед, горіхи, чай, бобові крупни,

вироблені фермерами асоціації). Асоціація проводить роботи по складанню плану допомоги при реабілітації господарств, що потрапили в зону бойових дій і окупації. Активно продовжує працювати сертифікуючий орган «КАВКАЗСЕРТ», до якого з заявами звернулось 50

фермерів, з яких 23 вже знаходяться під конверсією. Поява перших органічних продуктів (вина, консервованих овочів, меду, чаю та ін.), сертифікованих відповідно до Рег. ЄС 2092/91, в супермаркетах Тбілісі очікується до кінця 2008 р.»

Азія

Азербайджан: впевнені кроки

25 серпня 2008 р. Президент Азербайджану Ільхам Алієв підписав схвалений ще 13 червня 2008 р. Парламентом країни Закон про органічне сільське господарство, який Асоціація Агробізнесу Ganja передала до Парламенту Респуб-

ліки Азербайджану ще на початку 2005 р. В Указі доручено Кабінету Міністрів підготувати і надати передбачені Законом відповідні законодавчі акти. Азербайджан став шостою країною колишнього СРСР (після Латвії, Литви, Есте-

нії, Молдови та Грузії), в якій почало діяти органічне законодавство.

В Азербайджані 332 фермери обробляють вже 21267 га, що знаходяться під органічною сертифікацією. Майже 3 % фермерів Азербайджану – жінки.

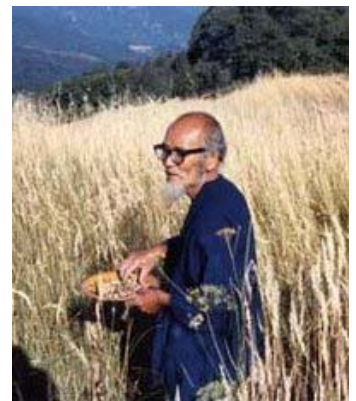
Помер піонер органічного фермерства Масанобу Фукуока

16 серпня 2008 р. у віці 95 років пішов з життя Масанобу Фукуока, якого називають прадіом натурального фермерства. Багато людей знайомі з його книгами, які було перекладено на англійську, іспанську, російську мову, готуються переклади на українську. «Революція однієї соломинки» – найбільш відома з багатьох робіт Фукуока-сенсей. У 1988 р. Фукуока отримав найпрестижнішу індійську нагороду Deshikottam, а також філіппінську нагороду Ramon Magsaysay

- за громадську діяльність. В 1997 р. він отримав Відзнаку Ради Землі, якою вшановують політиків, бізнесменів, вчених і представників НДО за їх внесок в сталий розвиток.

Фукуока роз'яснив суть натурального фермерства в своїх працях: "Ми можемо виростити здоровий рис, зробити здоровим та багатим ґрунт, не застосовуючи добрива, досягти високої продуктивності ґрунтів без їх обробки, якщо ми лише погодимось з тим, що такі надмірні зусилля по обро-

бітку ґрунту, застосування органічних, чи хімічних добрив, пестицидів – ніколи не були необхідними. Агromетод, який створює умови, в яких людям не треба практично нічого робити – це саме те, чого я намагався досягти. Через 30 років наполегливої праці я нарешті дійшов до того рівня, коли моя натуральна ферма, фактично без будь-яких зусиль, може давати урожай рису та пшениці на стільки ж високий, як і в типових наукових господарствах."

Жінки в органічному фермерстві Індії

В Індії існує переконання, що крупнотоварне, корпоративне агровиробництво та витрати на пестициди, хімікати, генетично модифіковане насіння заважають розвиватися багатьом дрібним фермерам. Для того, щоб вижити у складних умовах бізнесу, став нагальним перехід до органічного сільського госпо-

дарства. Крупномасштабне, корпоративне сільське господарство знищує традиційне сімейне агровиробництво в Індії. ГМ культури витісняють дрібних фермерів за межі агробізнесу. Пестициди та хімічні добрива руйнують структуру ґрунту, збільшують витрати виробництва. Місцеве традиційне насіння та ви-

робництво зникають. Чоловіки та сини вимушені мігрувати до міст у пошуках роботи, у той час, як жінки залишаються вдома, об'єднуючи сім'ю, часто маючи мізерний дохід, щоб прогодувати себе та сім'ю.

В рамках нового проекту планується, що жінки пройдуть практичне на-

вчання ведення органічного сільського господарства, особливо вермикультури, а також створюють банк насіння з метою збереження місцевих різновидів насіння сільськогосподарських культур, забезпечивши джерело немодифікованого насіння. Буде забезпечено

мікрокредитами та/або дотаціями приблизно 100 жінок штату Бідар в Індії для того, щоб вони отримали нагоду розпочати прибуткову діяльність, як наприклад, розведення кіз та домашніх птахів, рослинництво, торгівлю. Для цих жінок ведення органіч-

ного сільськогосподарського виробництва не є стимулом заради отримання кращого смаку продукції. Вони займаються цим для того, щоб вижити та зберегти традиційний спосіб життя. Органічне агровиробництво є тут самоціллю.

Жінки та органічне агровиробництво в Пакистані

В сільській місцевості Пакистану сільськогосподарська земля належить чоловікам, проте вони зазвичай використовують у своїх господарствах сімейну працю, в т.ч. працю жінок, яким не платять зарплати, однак батьки їх годують, одягають і забезпечують приданим на весілля.

Сільська Жіноча Група Духовного Підйому в селищі Sindh намагається допомогти жінкам (10-15 чол.) знайти роботу на фермі під керівництвом жінок-наставників, одержуючи таку ж платню, як і чоловіки за аналогічні виробничі завдання. Щомісяця вони збирають дві групи робітників: 1 жіночу та 1 чоловічу. Жінки найкраще справляються з такою роботою,

як скошування, посів трав для мульчі, збирання опалого листя, гілок, кори і т.п. В останні 2 роки жінки Пакистану повністю зайняті в органічному агровиробництві, яке, на відміну від чоловіків, змінило стиль життя 12 жінок – 2 матерів, їх дочок, невісток, племінниць. Вже через два роки після започаткування власного господарства, життя цих сімей значно змінилося. Спочатку чоловіки збирали весь заробіток своїх жінок, але поступово жінки почали захищати свої права, зараз вони краще одягнені і говорять, що збираються відправити своїх дітей до школи. Відношення чоловіків до суспільного ладу в сім'ї змінилось, вони стали більш уважними, а з

часом їх відношення до своїх жінок може змінитися ще більше. В Пакистані жінки в сільському господарстві здатні виконувати наступні, майже чоловічі, функції:

Висадка в ґрунт розсади овочів, рису та коренеплодів.

Прополювання бур'янів, та прополка посівів.

Збирання врожаю бавовни, дрібних фруктів та овочів, всіх видів ягід, а також урожаю пшениці, рису та ін. культур.

Жінки подекуди перевершують чоловіків у всіх цих справах, які вимагають дбайливого ставлення до землі. Цю справу розпочато лише два роки тому, однак результати вже вражають.

Органічний сектор Китаю на підйомі

8-24 серпня 2008 р. в Пекіні проходили XXIX Олімпійські Ігри. Українська збірна порадувала своїх вболівальників 7 золотими, 5 срібними та 15 бронзовими медалями. Хоч ці показники виглядають порівняно скромно з досягненнями китайців – господарів цієї Олімпіади, у яких лише золотих медалей - 51. Китайськими жінками завойовано 57 нагород. Ведуться серйозні дебати спортивних оглядачів щодо причин такого захоплюючого успіху. Не будемо їх повторювати, однак пропонуємо нашим читачам поглянути на деякі реалії Китаю, що

залишаються поза увагою більшості дискусуючих сторін. Щорічний статистичний довідник «Світ органічного сільського господарства 2008» підтверджує, що в Китаї в 2006 р. було 2,3 млн. га органічних земель, які оброблялися 1600 сільськогосподарськими підприємствами. Частка органічних земель у загальній площі перевищила 0,41%.

Liu Wenli, менеджер супермаркету Нуару відзначає 50% зліт рівня продаж органічних продуктів під час Ігор: "Олімпійські Ігри в Китаї мали девізи "Народна Олімпіада",

"Технологічна Олімпіада" і, найбільш важливо, "Зелена Олімпіада" і це те, до чого ми намагались привернути загальну увагу." Найбільша увага до більш дорогих органічних продуктів спостерігається з боку зростаючого середнього класу Китаю. Маркетинг органічних продуктів здійснюється не лише як здорових продуктів, але і як предметів розкошу. Chen Conghong, менеджер органічної овочевої ферми, що за 25 км на північ від Пекіну, каже, що здоров'я й багатство тісно пов'язані між собою: "Середній клас в Китаї звертає все більшу

увагу на своє здоров'я. Споживання хімічно оброблених харчів стає причиною дуже негативних довготермінових наслідків."

Багато свіжих овочів вирощено в теплицях в окрузі Yanqing, близько 100 км від Пекіну.

З 2004 р. одне з господарств вирощує понад 30 видів овочів. Насіння і органічні добрива постачаються Пекінською сільськогосподарською академією. Всі культури тут поливаються водою, що качається з глибини 150 м. і удобрюються пташиним послідом. Не лише смак, але й безпечність продуктів харчування були предметами уваги організаторів Пекінської Олімпіади.

Zhang Huichen, Президент Yanqing Organic Agriculture каже: "Ми здатні постачати до 20 тон овочів для пекінського ринку. Всі працівники пройшли підготовку в Сільськогосподарській академії, стороннім на територію вхід заборонено без спеціального дозволу."

Олімпійські ігри в Пекіні проходили не в сезон. Тому 2/3 овочів постачались з сусідніх провінцій. Liu

Yaqing, заступник директора Пекінського сільськогосподарського Бюро відмічає: "Свинина, птиця та яйця для Ігор надходила від визначених господарств поблизу Пекіна, що відповідають вимогам стандартів ISO 9000. Більшість з них мають відзнаки за якість продукції."

Компанія «China Organic Agriculture» – одна з найбільших компаній у Китаї, яка займається вирощуванням органічного рису. Компанія контролює всі аспекти процесу виробництва від приготування насіння для посіву, переробки, досліджень та розвитку до розповсюдження своєї продукції. У неї також є потужна торгова мережа, розташована в найбільших містах Китаю. Висока якість продукції дає змогу компанії встановлювати ціни приблизно на 15% вищі за своїх конкурентів. Провідна торгова марка компанії, ErMaPao, отримала кілька нагород за відмінну якість. Доход компанії у 2007 р. склав 44,5 млн. дол. США, тобто збільшився на 390% відносно попереднього показника у 9,0 млн. дол.

США у 2006 р. «В 2008 р., ми очікуємо повну вигоду від контрактів укладених минулого року», - говорить Huizhi Xiao, голова компанії «China Organic Agriculture».

Попит на органічні продукти у Китаї збільшується, хоч це й стосується переважно великих міст, таких як Пекін, Шанхай, Гуанчжоу, Нанькін. Як відмітив ZPM Форум Органічного Ринку, при цьому, частка органічного ринку Китаю складає лише 0,1% світового органічного ринку. Загальне агровиробництво сягає 3,85 млн. тонн. Частка органічних земель за останній рік зросла на 2%: з 1% до 3%, із щорічним темпом зростання 30-50% та експортними потужностями 5%. Цільове внутрішнє споживання органічних продуктів склало вже 1-1,5%.

То ж, можливо, здорове харчування, споживання сертифікованих органічних продуктів китайськими спортсменами є серед тих передумов, які забезпечили їх тріумфальну перемогу на минулих Олімпійських іграх?

Америка

Еквадор: в органіку жінки!

Francisca Valla, мати чотирьох дітей, протягом чотирьох років приймала участь у проекті, фінансованому шведською СІДА, що допомагав місцевим фермерам вирощувати та продавати органічну кінуа (древню індіанську злакову культуру). "Жінки тяжко працюють, вирощуючи кінуа, особливо при внесенні органічних добрив. Ми, жінки, залишаємося працювати на полях, в той час як чоловіки мігрують." Для Франциски, як і для більшості жінок в La Merced, це дуже важко: по-

ки чоловіки у від'їзді, вони є і матерями і батьками (в одній особі) своїм дітям, тяжко працюючи, аби прогодувати сім'ї та впоратися з домашнім господарством. Важливою частиною проекту з вирощування кінуа було проведення тренінгів для жінок про їх роль та важливість у суспільстві, а також про їх права. Франциска раніше була сором'язливою, зараз же вона стала вільно виступати на масових заходах, зустрічах, утверджуючись в якості природного лідера. Вона дуже задоволена тим, що взяла

участь у проекті.

"З тих пір, як я почала вирощувати кінуа, наш прибуток значно збільшився, - говорить вона: і стан нашого здоров'я поліпшився. Зараз ми ліпше харчуємося, готуємо по новим рецептам кекси, супи, використовуємо кінуа, додаємо її і в молоко. Кінуа дуже добре смакує з картоплею, бобами, свининою."

Крім того, органічне кінуа, що дуже важливо, користується все більшим попитом серед вибагливих європейських споживачів, що слікують за своїм здоров'ям.

Мері продовжує справу предків

Живучи та займаючись фермерством на землі, що оброблялась її предками ще 80 років тому, Mary Eldredge з компанії Vasa Valley Orchard (США) не дуже довіряє сучасним сільськогосподарським машинам, що руйнують навколишнє середовище.

Після смерті батька, її мати задала землю в оренду, при цьому ніколи не розглядаючи можливості її продажу. Коли Mary успадкувала цю землю в 1988 р., вона вирішила перейти на неповний робочий день та зайнятися садівництвом. Mary отримала глибокий досвід по догляду за органічним садом, отримавши у спадок сімейну землю. Вона переконана, що є великі особливості ведення садівництва, в т. ч. як досягти та підтримувати достатній рівень азоту у ґрунті, а також як боротися з комахами-шкідниками.

Їй говорили, що буде необхідно принаймні 10 років, аби її земля стала повноцінно органічною, однак нарешті вона досягла успіху. Розділяючи свій простір з іншими форма-

ми життя, вона спостерігає, як деякі комахи борються з шкідниками. Там, де інші бачать чагарники, Mary бачить життя, де у чагарниках її садів живуть перепели та голуби. Коли ж вона дивиться на конвенційні сади, вона бачить лише безлюдну пустелю.

На початку своєї діяльності Mary мала всі види фруктових дерев. З самого початку в неї були значні площі під сливами, частина з яких була пізніше замінена дикорослими рослинами, інжиром та плодами під овочами. Одночасно з оптовою торгівлею плодами, вона відкрила свою власну фруктову палатку. Як жінка, вона зіткнулася з багатьма перешкодами: її як жінку часто не сприймають всерйоз на зборах та семінарах, але потім дивуються з того, що вона фермер, а інколи навіть і серйозний конкурент. Вона спокійно до цього ставиться, але відмічає, що жінок не завжди сприймають серйозно в ролі фермера.

«Фермерство – галузь, орієнтована переважно на чоловіків, можливо з тієї

простої причини, що це є дуже тяжкою фізичною працею. Традиційним фермерським громадам не дуже подобаються жінки, що займаються їх справами», – говорить Mary. «Чоловіки часто не хочуть і слухати мої ідей». Але з того часу, як вона самостійно сплачує свої рахунки та доставляє чудову продукцію, вона стверджує, що може і не підтримувати ділових відносин майже ні з ким.

З 1990 р. у Mary є партнер по садівництву, яку звуть Alik Poulou. Mary організовує всі операції, приймає рішення про удобрення, контроль за шкідниками, програми поливу та маркетингу. Вона покладається на свою помічницю в тому, скільки саме культур їм треба вирощувати, базуючись на рівень продажу у її фруктовій лавці. Її робітники інколи запитують, чому вона вирішила займатися органіком, проте жінка переконана, що саме це і є єдиним правильним шляхом розвитку для фермерства.

Жінки формують попит на справжню органічну продукцію

Хоч Асоціація органічної торгівлі (ОТА) і не збирає статистичної інформації, яка частка жінок є серед покупців, роздрібних торговців та виробників органічної продукції, багато ентузіастів органічного агрови-робництва та харчування запевняють, що саме жінки формують попит.

"Немає значення, яким сучасним та прогресивним стає світ, я думаю, що жінки завжди будуть на передовій сфері харчування", – говорить Mollie Katzen з Каліфорнії, автор семи

кулінарних книг на тему вегетаріанської, органічної та здорової їжі, а також експерт з натуральної їжі. Jackie Graff, головний кухар та власник Sprout Raw Food в Атланті, а також няня, що навчає людей перевагам органічної їжі, погоджується з Mollie Katzen.

"Я переконана, що жінки бачать себе в ролі вихователів, які прагнуть, щоб їх сім'ї були здоровими, – говорить Graff: часто жінки намагаються посадити свою сім'ю на здорову діє-

ту. Споживання органічної та натуральної їжі має великі переваги, особливо для жінок, у яких є додатковий шар жиру і їх організм акумулює більшу кількість жиророзчинних хімікатів, виявлених в мінеральних добривах та пестицидах."

Так як у світі 8 з кожних 10 жінок самостійно купують продукти та готують їжу для своєї родини, саме вони «або намагаються покращити здоров'я членів сім'ї, або наносять всім рідним шкоду», – відмічає Graff.

Збирання полуниць на фермах Tanaka

Екотуризм, що включає відвідування органічних ферм та можливість на них попрацювати, процвітає у США. Наприклад, Tanaka – органічна ферма, розташована на 30 акрах в селищі Irvine, Каліфорнія. Це прекрасне місце, що має чимало цікавого як для дітей, так і для дорослих.

Під час турне, подорожуючи верхи на конях, Ви слухаєте розповідь про ферму та купуєте різні види свіжих овочів та фруктів. «Полуничний» тур включає в себе також відбір зра-

зків зеленого горошку, селери, моркви, цибулі тощо. Пізніше, відвідувачам зазвичай показують поля полуниці, де можна збирати та їсти полуницю стільки, скільки заманеться. Полуниця – неймовірно смачна і великим задоволенням є зривання ягід прямо з купця. Після «полуничного» турне, водій відвезе Вас з поля назад на подвір'я ферми, де на останок Вам дадуть з собою додому кошик з полуницями. «Полуничне турне» коштує 15 дол. США на особу та є

чудовим шляхом проведення часу з друзями та родиною. Це також є прекрасним способом навчити дітей навичкам здорового харчування та скоштувати безліч фруктів та овочів. Це один з прикладів того, як на невеликій площі можна вести органічне господарювання з користю і для себе і для людей! Є впевненість, що вже започатковані перші українські органічні полуничні проекти, ініційовані, до речі, жінками, будуть не менш успішними ніж згаданий.

Африка

Жінки Мозамбіку та органік

Дванадцять жінок із співтовариства Vinho (округ Nhamatanda) створили нове перспективне, орієнтоване на ринок, фермерське господарство. Жінки працюють разом, вирощуючи різноманітні овочі та зелень і планують продавати свою продукцію ресторану Chitengo Camp, у т.ч. помідори, салат, капусту, боби, кавуни, моркву, перець та коріандр. Вони планують також вирощувати інші різноманітні культури, в т.ч. трави та часник, які допоможуть боротися з шкідниками. Якщо вони досягнуть успіху, ресторан Chitengo отримає доступ до вищої якості продукції, виробленої на місці, – старанно зібраної та доставленої в той же день, а жінки матимуть змогу заробити більше, щоб підтримувати свої сім'ї та покращити стан громади загалом. Крім того, в них буде фермерське господарство з полішеними, завдяки органічним методам ведення сільського господарства, землями. Традиційні методи ведення

сільського господарства в громадах, які оточують Національний парк Gorongosa, дуже виснажили землі, означаючи, що будь-яка ділянка має простояти під паром кілька років перш ніж її знову можна обробляти. Господарі намагалися знайти певні види бур'янів, які б точно вказували на те, коли ця земля була вже остаточно виснажена; коли з'являються ці бур'яни, земельну ділянку слід негайно залишити під пар – часто навіть на десятиріччя. Сьогодні, через зростання меж співтовариств та чисельності населення, земельні ресурси, придатні для сільськогосподарського виробництва, обмеженіші ніж раніше і мають охоронятись. І органічне агровиробництво – ключ до цього захисту.

Департамент розвитку людських ресурсів проекту реабілітації округу Gorongosa (GRP) підтримує зусилля жінок створити ринкове фермерське господарство за допомогою консалтингового забезпечення з

питань рослинництва та боротьби з шкідниками, які покращували б продуктивність та стабільність, а також з питань введення систем іригації. Цей проект також має на меті допомогу з виходом на ринок нової продукції. Багато спілок фермерів стикаються з проблемою виходу на ринок з своєю продукцією і часто продають її посереднику, який самостійно продає цю продукцію кінцевому споживачу. Дуже часто такі посередники отримують більший дохід від продажу, ніж самі фермери.

Неподалік від нової школи у Vinho (побудованої проектом GRP), студенти теж розбивають невеликі ділянки, на яких вирощують органічну продукцію. Міністерство освіти заохочує кожную школу створити невелику ферму, разом формуючи національну програму, отримуючи можливість навчати дітей методам органічного сільського господарства. Зараз проект впроваджує органічні методи агровиробництва для

присадибної ділянки школи Vinho, включаючи розробку та монтаж систем іригації.

Залучення персоналу GRP до цього проекту – логічна реакція на вже існуюче бажання громадськості сприяти поширенню практики ведення стійкого сільського господарства. Минулого року 38 членів общини Vinho (включаючи 12 жінок, які працюють над

створенням ринково-орієнтованого господарства) створили Асоціацію органічного сільського господарства Vinho, що була офіційно зареєстрована урядом Мозамбіку.

Проект планує допомогти Асоціації з організацією Днів поля, щоб усі фермери мали змогу продемонструвати кращі приклади, методи ведення органічного агровиробництва, яку

вони використовують на своїх ділянках для всіх фермерів Vinho і пояснили, як ці методи допомогли покращити продуктивність виробництва.

Метою ініціативи GRP є допомога місцевим фермерам розпочати свою справу, виправити помилки та підтримати зусилля господарів в напрямку більш ефективного господарювання.

Австралія

Жінки – рушійна сила органічного руху

Жінки віддають перевагу органічній їжі, тоді як чоловіки зазвичай менш обізнані. Обсяг продажу органічних продуктів харчування – особливо фруктів та овочів – досяг рівня 600 млн. дол. США щорічно, – повідомляє Australian Organic Market Report 2008. У звіті відзначається, що споживачі надають перевагу органічним продуктам, так як вони є більш здоровими та екологічними і тому, що вони вважають, що такі продукти смакують краще. І органічні продукти виглядають краще, ніж їх рекламують.

"Жінки – основні покупці," – відмічено у звіті дослідниками університету New England в містечку Armidale. Нині 40% споживачів

купають органічну їжу епізодично, хоча останнім часом органічні харчі стають все більш популярними.

Органічна індустрія в Австралії стрімко зростає, незважаючи на неконкурентоспроможність деякої продукції та засуху, яка є головною проблемою при вирощуванні органічної продукції в країні кенгуру, – повідомляється у Australian Organic Market Report. Протягом останніх чотирьох років розміри фермерських господарств країни збільшилися на 80% і зараз Австралія займає найбільшу площу в світі під органічним агровиробництвом – понад 12 млн. га. Більшість земель використовуються для вироб-

ництва яловичини.

Засуха знищила урожай органічних зернових, у свою чергу зростання витрат на корми стримують виробників органічних яєць та м'яса птиці. Досі існують проблеми каналів поставок продукції. Так через певне обмеження ринку споживання, органічна яловичина досить часто ще продається як неорганічна; виробники органічної свинини мають труднощі з пошуком відповідних босень. Значне збільшення попиту має імпортувати органічна продукція, так як органічний продовольчий ринок Австралії складає менше ніж 1%, тоді як поки всього лише 2% фермерів отримали органічну сертифікацію.

При підготовці Вісника були використані матеріали:

http://www.gorongosa.net/en/page/vinho_organic_farming/organic-farming http://www.ccof.org/pdf/nl_summer02.pdf
<http://www.womensenews.org/article.cfm?dyn/aid/2270/context/archive> <http://www.globalgiving.com/pr/700/proj622a.html>
<http://www.acdi-cida.gc.ca/CIDAWEB/acdicida.nsf/En/EMA-21812734-N8W> <http://www.agrsci.unibo.it/wchr/wc5/panhwar.html>
<http://www.treehugger.com/files/2008/08/natural-farming-fukuoka-masanobu.php> http://www.freshplaza.com/news_detail.asp?id=26090
<http://www.nebusiness.co.uk/business-sector-reports/advertising-features/2008/01/25/success-story-of-weardale-organic-soup-company-51140-20392245/> http://www.thedeal.com/corporatedealmaker/2008/07/campbell_soup_goes_organic_wit.php
www.earthscan.co.uk; www.chinaorganicagriculture.com; <http://www.javno.com/en/lifestyle/clanak.php?id=159705>
http://www.china.org.cn/environment/health_green_living/2008-08/01/content_16114361.htm www.biofach-china.com
<http://gosightsee.blogspot.com/2007/06/strawberry-picking-at-tanaka-farms.html>

При використанні матеріалів, посилання на Інформаційний вісник Федерації органічного руху України обов'язкове!

Федерація органічного руху України

вул. Госпітальна, 12, оф.412, м. Київ, 01001, Україна,
 тел./факс: (044) 234-00-54; e-mail: ofu@organic.com.ua

www.organic.com.ua